

HIỆN TRẠNG SỬ DỤNG THUỐC BẢO VỆ THỰC VẬT TRONG QUẢN LÝ DỊCH HẠI LÚA VÀ BIỆN PHÁP XỬ LÝ VỎ BAO GÓI THUỐC BẢO VỆ THỰC VẬT SAU SỬ DỤNG TẠI HUYỆN KRÔNG ANA, TỈNH ĐẮK LẮK

Trần Thị Phụng¹

Ngày nhận bài: 07/12/2022; Ngày phản biện thông qua: 26/12/2022; Ngày duyệt đăng: 31/03/2023

TÓM TẮT

Buôn Tráp, Bình Hòa và Quảng Điền là các xã sản xuất lúa gạo trọng điểm của huyện Krông Ana, tỉnh Đắk Lắk với diện tích gieo trồng hàng năm từ 1.016 - 1.800 ha. Xác định được 17 đối tượng dịch hại trên cây lúa tại khu vực nghiên cứu. Để đánh giá được hiện trạng sử dụng thuốc Bảo vệ thực vật (BVTV) thì chúng tôi tiến hành phỏng vấn ngẫu nhiên mỗi xã 30 nông hộ có hoạt động sản xuất lúa. Kết quả điều tra cho thấy, hàng năm các hộ sản xuất lúa của 3 xã trên sử dụng rất nhiều hóa chất bảo vệ thực vật bao gồm 36 hóa chất với 27 hoạt chất khác nhau để phòng trừ dịch hại lúa. Đa số các hộ được phỏng vấn bỏ vỏ bao gói chứa hóa chất bảo vệ thực vật tại khu vực phun thuốc (72,22%); chỉ có 22,22% lượng vỏ bao gói chứa hóa chất thuốc bảo vệ thực vật được thu gom vào bể chứa tập trung và 5,56% lượng vỏ bao gói được người dân thu gom lại và đốt. 100% nông hộ thực hiện phun hết thuốc BVTV và không lưu trữ thuốc BVTV tại nhà. Tuy nhiên, công tác thu gom và xử lý vỏ bao gói thuốc BVTV sau sử dụng chưa được thực hiện theo đúng các quy định của nhà nước về chất thải nguy hại gây ô nhiễm môi trường, ảnh hưởng tới sức khỏe con người.

Từ khóa: Thuốc bảo vệ thực vật (BVTV), bao gói thuốc BVTV, biện pháp xử lý.

1. MỞ ĐẦU

Krông Ana có diện tích tự nhiên 35.590 ha, tổng diện tích gieo trồng 6.818 ha, trong đó, diện tích đất trồng lúa nước là 5.828 ha, với sản lượng hàng năm rất lớn nên được coi là một trong những vựa lúa của tỉnh Đắk Lắk. Trong vụ Đông Xuân 2021 - 2022, sản lượng lúa toàn huyện đạt 46.480 tấn lúa (UBND huyện Krông Ana, 2022). Đây là nơi hội tụ của hai con sông lớn Krông Ana và Krông Nô để hình thành dòng sông Srêpôk, tạo nên những cánh đồng phù sa màu mỡ, phân bố chủ yếu ở trung tâm, phía Tây và phía Nam của huyện. Tuy nhiên, diện tích đất sản xuất lúa hiện nay đang ngày càng bị thu hẹp chủ yếu do sự phát triển của công nghiệp hóa, đô thị hóa nên một phần diện tích đất nông nghiệp đã bị chuyển đổi sang đất ở, đất xây dựng, ... trong khi nhu cầu về lương thực của con người, vật nuôi lại không ngừng tăng lên nên người sản xuất phải tăng cường đầu tư thâm canh, tăng vụ để tăng năng suất cây trồng khiến cho tình hình sinh vật hại lúa xuất hiện với quy mô ngày càng lớn, mức độ ngày càng trầm trọng. Theo báo cáo tổng kết năm 2022, năng suất lúa vụ Đông Xuân trên toàn huyện trung bình đạt 80,4 tạ/ha, tuy nhiên vụ Hè Thu chỉ đạt 67,5 tạ/ha và vụ Thu Đông đạt 70 tạ/ha, năng suất giảm do nhiều diện tích trồng lúa bị ngập úng nên tạo điều kiện cho các loài dịch hại phát triển (UBND huyện Krông Ana, 2022).

Để phòng trừ dịch hại trên cây trồng nói chung

và trên cây lúa nói riêng, người dân thường ưu tiên sử dụng thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) có nguồn gốc hóa học, do có tác động đến dịch hại nhanh hơn so với thuốc BVTV có nguồn gốc khác (Nguyễn Trần Oánh và cs., 2007). Thậm chí, nhiều người dân còn có tâm lý phun phòng khi sâu bệnh chưa đến ngưỡng gây hại hay trên những diện tích chuẩn bị cho thu hoạch. Điều này không chỉ gây lãng phí thuốc BVTV, tác động tiêu cực đến môi trường sinh thái mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe của con người (Phạm Văn Toàn, 2013; Horgan *et al.*, 2019; Trần Nguyễn Đông và cs., 2020).

Việc sử dụng thuốc BVTV không đúng cách trong canh tác nông nghiệp nói chung và trong canh tác lúa nói riêng đã gây ra những hậu quả về mặt môi trường và sức khỏe của con người (Elfvendahl *et al.*, 2004; Nguyễn Văn Song và cs., 2019). Một khi thuốc BVTV bị phát tán vào trong môi trường sẽ gây ra nhiều tác hại cho con người, vật nuôi và môi trường. Chính vì thế, việc đánh giá hiện trạng sử dụng thuốc BVTV trong quản lý dịch hại lúa và xử lý vỏ bao gói thuốc sau sử dụng là cần thiết để hạn chế tác hại của thuốc BVTV đến con người và môi trường.

2. ĐỊA ĐIỂM, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Địa điểm nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện tại huyện Krông

¹Khoa Nông Lâm nghiệp, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Trần Thị Phụng; ĐT: 0935951913; Email: ttpuong@ttn.edu.vn.